

Kindercontusie

Wat is een kindercontusie?

Een kindercontusie is een aandoening waarbij kinderen nadat ze een val op of een klap tegen het hoofd hebben gehad in eerste instantie gewoon goed reageren, maar na enkele uren in toenemende mate minder alert reageren of zelfs in coma kunnen raken.

Hoe wordt een kindercontusie ook wel genoemd?

Contusie is het medische woord voor kneuzing van de hersenen. Het woord kinder- geeft aan dat deze aandoening op de kinderleeftijd voorkomt.

Juvenile head trauma syndrome

Ook wordt tegenwoordig de Engelse term juvenile head trauma syndrome wel gebruikt. De term juvenile geeft aan dat dit probleem op kinderleeftijd ontstaat. Head trauma is het Engelse woord voor een val of klap op het hoofd.

Delayed cerebral oedema

Soms wordt de Engelse term delayed cerebral oedema gebruikt. De term cerebral betekent hersenen. De term oedema betekent zwelling van de hersenen. Het woord delayed geeft aan dat de klachten niet direct na de klap op de hersenen ontstaan, maar met een vertraging.

Contusie

Het woord contusie werd vroeger ook wel gebruikt om een ernstige vorm van een hersenschudding weer te geven. Tegenwoordig wordt voor hersencontusie meestal de term matig ernstig schedelhersenletsel of ernstig schedelhersenletsel gebruikt.

Het woord kindercontusie is dus niet van toepassing op alle kinderen met hersenletsel door een ongeval, maar alleen op die kinderen die achteruit gaan nadat ze eerst prima in orde leken te zijn.

Hoe vaak komt een kindercontusie voor bij kinderen?

Het is niet goed bekend hoe vaak een kindercontusie bij kinderen voorkomt. Geschat wordt dat het ongeveer bij één op de 40 kinderen met een klap of val op het hoofd voorkomt.

Bij wie komt een kindercontusie voor?

Een kindercontusie komt vooral bij jonge kinderen onder de leeftijd van acht jaar voor, minder vaak bij oudere kinderen. Op volwassen leeftijd wordt het maar zelden gezien. Zowel jongens als meisjes kunnen een kindercontusie krijgen.

Wat is de oorzaak van een kindercontusie?

Zwelling van de hersenen

Door de val op of de klap tegen het hoofd gaan de hersenen zwellen. Net als het dik worden van een enkel nadat deze verzwikt is. De hersenen zitten echter in een afgesloten ruimte waarbij de harde schedel de rand is. De hersenen hebben geen ruimte om uit te zetten, zoals een enkel wel dik kan worden. Wanneer de hersenen toch zwellen, dan worden de hersenen samengedrukt tegen de schedel. Hierdoor gaat de druk in de hersenen omhoog en kunnen de hersenen hun functie niet goed uitoefenen waardoor de symptomen van een kindercontusie ontstaan.

Migraine

Een kindercontusie komt vaker voor bij kinderen uit families waarbij meerdere mensen migraine hebben. Een op de zeven vaders en bijna de helft van de moeders van kinderen met een kindercontusie bleken migraine te hebben. Waarschijnlijk speelt de aanleg om migraine te krijgen een rol bij het ontstaan van een heftige zwelling van de hersenen en daarmee van de symptomen van een kindercontusie.

Cortical spreading depression

De theorie waardoor de zwelling en de uitval van de hersenen ontstaat wordt cortical spreading depression theorie genoemd. Door de klap of val op het hoofd wordt de hersenzenuw die pijn registreert in en rondom het hoofd, de zogenaamde nervus trigeminus, geactiveerd. Deze zenuw activeert vervolgens de hersencellen die eerst overactief worden en vervolgens uitgeput raken. Tegelijkertijd worden de bloedvaten naar de hersenen open gezet, zodat er voldoende bloed naar de hersenen toe blijft gaan om al deze activiteit uit te voeren.

Foutje in erfelijk materiaal

Bij een deel van de kinderen die een kindercontusie heeft gehad is een foutje in het erfelijk materiaal gevonden in het zogenaamde CACNA1A-gen (heel specifiek het foutje S218L). Dit stukje erfelijk materiaal speelt een belangrijke rol bij de werking van een zogenaamd calciumkanaaltje in de hersenen. Waarschijnlijk komt er als gevolg van een foutje in het erfelijk materiaal te veel calcium in de hersenen vrij waardoor de hersencellen vrij plotseling gaan zwellen.

Wat zijn de symptomen van een kindercontusie?

Klap of val op het hoofd

Kinderen die een kindercontusie krijgen, hebben eerste een klap of val op het hoofd gehad. Dit hoeft niet een ernstige klap of val geweest te zijn. De meeste kinderen raken door deze klap of val op het hoofd niet buiten bewustzijn. Zij reageren meestal vrij normaal. Er lijkt niets aan de hand te zijn.

Minder alert na enkele uren

Een tot enkele uren na de klap of val op het hoofd worden kinderen opeens steeds minder alert. Het lijkt alsof kinderen gaan slapen, maar kinderen zijn niet goed wakker te krijgen uit deze slaap. Kinderen kunnen zelfs in coma raken.

Hoofdpijn

Een deel van de kinderen geeft aan last te hebben van hevige hoofdpijnklachten.

Braken

Vaak moeten kinderen met een kindercontusie braken.

Bleke kleur

Kinderen met een kindercontusie krijgen vaak een bleke huidskleur. Vaak is de huid ook klam en zweterig.

Verwardheid

Vaak zijn kinderen met een kindercontusie ook verward. Ze weten niet goed waar ze zijn en kunnen heel onrustig bewegen.

Problemen met zien

Een deel van de kinderen geeft aan dat zij minder goed of helemaal niet kunnen zien.

Krachtsverlies

Soms hebben kinderen voordat ze minder alert worden krachtsverlies aan een arm en/of been.

Epilepsieaanvallen

Een deel van de kinderen met een kindercontusie krijgt last van epilepsieaanvallen.

Spontaan herstel

Na enkele uren tot één-twee dagen reageren kinderen spontaan weer normaal. Zij hebben dan geen klachten meer. Meestal hebben ze geen herinnering aan de tussenliggende periode.

Hoe wordt de diagnose kindercontusie gesteld?

Verhaal en onderzoek

Op grond van het verhaal van een kind wat na een val op of een klap tegen het hoofd eerst goed reageert en vervolgens steeds minder alert wordt, kan aan een kindercontusie worden gedacht. Maar ook andere aandoeningen zoals een epidurale bloeding of een subdurale bloeding kunnen dezelfde klachten geven. Er zal dus aanvullend onderzoek nodig zijn om te achterhalen wat de oorzaak is van het verminderd reageren.

CT-scan

Wanneer kinderen minder alert worden nadat ze een val op of een klap tegen het hoofd hebben gehad zal een CT-scan van de hersenen gemaakt worden. Op deze CT-scan zijn bij kinderen met een kindercontusie geen afwijkingen te zien.

Hoe wordt een kindercontusie behandeld?

Geen behandeling

De meeste kinderen herstellen spontaan binnen enkele uren tot een-twee dagen van de kindercontusie. Er is geen specifieke behandeling die het herstel kan versnellen.

Ondersteuning

Kinderen die minder alert zijn, kunnen ook minder goed gaan doorademen. Door minder te ademen, zou er minder zuurstof naar de hersenen toe kunnen gaan, wat weer niet goed is voor het herstel van de hersenen. Daarom moeten kinderen met een kindercontusie goed in de gaten gehouden worden in het ziekenhuis. Regelmatig zullen controles gedaan worden om te kijken of het zuurstof in het bloed, de bloeddruk en de hartslag voldoende zijn om de hersenen te voorzien van voldoende bloed en zuurstof. Wanneer dit niet het geval is kunnen kinderen extra zuurstof toegediend krijgen. Soms is het nodig kinderen tijdelijk te beademen totdat zij dit zelf weer kunnen. De meeste kinderen krijgen een infuus met suikerwater zolang kinderen zelf niet kunnen eten.

Medicijnen

Kinderen met een kindercontusie krijgen paracetamol en/of diclofenac om minder last te hebben van hoofdpijnlachten. Soms worden medicijnen tegen braken gegeven. Er bestaan ook specifieke medicijnen die een migraine aanval kunnen onderdrukken. Of deze medicijnen effect hebben op het verloop van een kindercontusie is niet bekend.

Contact met andere ouders

Door middel van een oproepje op het forum van deze site kunt u proberen in contact te komen met andere kinderen en hun ouders/verzorgers die ook te maken hebben met een kindercontusie.

Wat betekent het hebben van een kindercontusie voor de toekomst?

Herstellen

De meeste kinderen herstellen spontaan en restloos van een kindercontusie binnen een tot twee dagen.

Overlijden

Wanneer een kindercontusie niet tijdig herkend wordt bestaat er een kleine kans dat kinderen komen te overlijden als gevolg van een kindercontusie.

Migraine

Kinderen die een kindercontusie hebben gehad komen vaak uit families waar migraine vaker voorkomt. Voor optreden van de kindercontusie kwam migraine niet vaker voor bij kinderen die een kindercontusie kregen. Of dit na de tijd ook het geval is, is niet goed bekend.

Hebben broertjes en zusjes een vergrote kans om een kindercontusie te krijgen?

Waarschijnlijk speelt een erfelijk aanleg om migraine te krijgen een rol bij het ontstaan van een kindercontusie. Broertjes en zusjes zouden deze erfelijke aanleg ook kunnen hebben en daarom een licht verhoogde kans hebben om zelf bij een klap of een val op het hoofd het beeld van een kindercontusie te krijgen.

Referenties

1. The juvenile head trauma syndrome: a trauma triggered migraine? van der Veek EM, Oosterhoff M, Vos PE, Hageman G. *Neuropediatrics*. 2015;46:116-22
2. Trauma-triggered migraine: an explanation for common neurological attacks after mild head injury. Review of the literature. Haas DC, Lourie H. *J Neurosurg*. 1988;68:181-8.
3. Delayed deterioration following mild head injury in children. Snoek JW, Minderhoud JM, Wilmink JT. *Brain*. 1984;107 :15-36

Laatst bijgewerkt: 11 januari 2016

Auteur: JH Schieving